

GILLETTE & L'ORÉAL,

WOMEN USA

VOL. V

North Carolina • North Dakota • Ohio • Oklahoma
Oregon • Pennsylvania • Rhode Island • South Carolina

FERDINANDO FREGA ♦

GILLETTE & L'ORÉAL, WOMEN USA — VOL. V

L'ORÉAL THROUGH GILLETTE · 16

*North Carolina, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Oregon,
Pennsylvania, Rhode Island, South Carolina. Qonaxa pêncem
a derbasbûna Amerîkayê, ji peravekê heta perava din û paşve.*

Beşa sifir — destpêka hevpar

*Ev beşa destpêkê di her şeş cildên Women of the United States de
hevpar e. Li vir bi tevahî tê dayîn û hatiye pêçandin, da ku rêze
bêyî dubarekirinê li pey hev bê xwendin.*

BEŞA SIFIR

Li vir cîhan ne erdek e: sînorek e. Qutba Bakur pêşwazî nake, efû
nake, ji xeletiyê re cih nahêle. Spîtî wekî hebûneke mutleq serwer
e, bêdeng û bê bîr. Germahî ne daneyeke hewayê ye: nêçîrvanek e.
Şev bi mehan dom dike, ramanan diperçiqîne, xêzên mirovan
dişêwîne, îradeya wan dadiqurtîne.

Civak kê m in, biçûk in û girtî ne. Inuit, Yupik, gelên Arktîkê li
cihekî dijîn ku kes hilnebijêre lê bimîne. Li vir her kes ji bo jiyana
komê pêwîst e. Heke tu ne bi kêr bî, tu dibî bar. Û yê ku dibin bar
di bêdengiyê de, di berfê de, di mantiqa jîngehekê de ku tu tawîzê
nade, winda dibin.

Bingehên zanistî cureyekî din ê sermayê lê zêde dikin: ya
hiyerarşîyan. Li vir jin hebûneke kê m e, nenormaliyek e ku divê
xwe biguncîne an jî têk biçe.

Li vê derê têgeha «windabûnê» tune ye. Tenê spîtiya ku her tiştî jê dibe heye.

Jinên Inuit û Yupik

Keça Arktîkê nayê nazdarkirin: tê amadekirin. Zû hîn dibe ku li ber serma, tarî û birçîbûnê ragire. Divê ji eşîrê re bi kêr be, ji ber ku li vir nasname ne şexsî ye. Fonksiyonel e. Barê malbat û civakê li ser milê jinê ye: xwarin, agir, zarok, çerm, xwedîkirin. Kes behsa mafan nake. Kes behsa nazikiyê nake. Depresyon heye, lê navê wê tune. Tundî heye, lê şahidên wê tune ne.

Jina bingeheên zanistî

Xwendî, jêhatî, bi disîplînê re hînbûyî. Wekî lêkoler, teknîsyen û doktor tê. Zû dibîne ku Qutba Bakur bawernameyan nas nake. Li vir tenê hişkbûna hişî tê hesibandin. Hiyerarşiyên mêran li ser wê serdest in, û her nîşaneke qelsiyê wekî qelsî tê şîrovekirin. Jîngehek e ku hêz têrê nake: xwegirtineke tund tê xwestin.

Jina rojavayî ya «ji derve»

Di azadiyê de mezin bûye, tê û bawer dike ku dikare sermayê bi dest bixe. Lê ev der wê dişkîne: tenêti, cihên biçûçik, bêdengiyên bêdawî. Bingehe ne civak in, mekanîzma ne. Ê jinek, di hundirê mekanîzmayekê de ku mêran sêwirandiye, divê şer bike da ku winda nebe.

Rêwîtiya ber bi qiraxa cîhanê

Cîranê min, Antonio, ku jê re Nino digotin, bi salan behsa North Cape, tava nivê şevê, mehên bê tarî dikir. Xewnek bû ku di bêrîka xwe de digirt, wekî tiştêkî ne mumkin. Sibehekê di meha Gulanê de min zengila deriyê wî lêda û min tenê ev got: «Valîza xwe amade bike. Ez ê di saetekê de vegerim. Em ê di 30 rojan de

vegerin.» Wî li min nêrî, matmayî, dîlxweş. Jina wî, bi fikar, pîrsî ka plana me çi ye. Min bersiv da: «Em li pey xewnekê diçin.»

Em li erebeyê siwar bûn. Jinên me wekî ku em dîn bin li me dinêrîn. Lê ev rêwîti rast bû. Nino jixwe tijî pîrs bû. «Em diçin ku derê? Divê ez çiqas pere bi xwe re bînim?» Min jê re got: «Rehet be. Em ê di 54 saetan de bigihîjin wir. Tenê 5.000 km. Em di Range Rovera nû de ne. Ji rêwîtiyê kêfê bike.»

Her 300 km divê ez rawestiyama: ew, diwanzdeh sal ji min mezintir, rîتما wî ya xwe hebû. Ava min û şilavên min hebûn; qehweya wî û hewcedariyên wî yên laşî hebûn. Û çiqas em pêştir diçûn, ewqas zêdetir behsa jiyana xwe dikir. Tiştên ku ez ê tu carî nizanibûma, heke ew rêya bêdawî nebûya.

Du mêr bi tenê di erebeyekê de her tim behsa jinan dikin. Wî tenê jina xwe nas kiribû. Ez keniyam. Min dilê wî rehet kir: «Em jî wisa ne.»

Wî ji min pîrsî ka ez çawa dema 60 saetan ajotinê hişê xwe diparêzim. Min behsa Rûsyayê jê re kir, dema ku di 22 saliya xwe de min 51 saetan ajot da ku jinekê bibînim ku min tu carî nedîtibû. Min jê re got: «Dûrahî ne sînor in, ew bahane ne. Tu carî bahaneyên min tune bûn.»

Gihîştina nav spîtiyê

Em ketin Norwêcê. Hostelek li ser rê. Me yê erebe li wir bihişta û bi xîzokê berdewam bikira.

Rêber pêçayî bû, nayê têgihîştin. Dema ku berçavkên xwe derxist, min dît ku jin e. Jineke Norwêcî, bêdeng, rasterast, cemidî. Nino di navenda xîzokê de, ew li pêş, ez bi 190 cm li paş, di dawiya rêzê de.

Hîn ronahiya rojê hebû. Saeta min dem nîşan dida, lê ji min re nedigot ka şev e an sibeh. Tava nîvê şevê bû. Em gihîştibûn North

Cape.

Nino giriya. Wî ez hembêz kirim. Min bi kenê jê re got: «Hişyar be... dibe ku xelk bifikire em gey in.» Em kenîyan, lê em li qiraxa cîhanê bûn.

Paşê qeşa hat: -52°C .

Ketina nav Arktîka rastîn

Ew me birin konteynereke metal da ku cilên xwe biguherînin. Cilên pir giran, pembûkirî, bi zincîrên tevlihev girtî.

Min pereyê rêberê da. Nino bi çend mêran re di îgloyekê de hat hiştin; ez di yeke din de bi malbatekê re hatim hiştin: mêrekî kal, di navbera 70 û 80 salî de, û sê jin di navbera 30 û 50 salî de.

Cîhaneke girtî bû. Sade. Hov.

Zilam li aliyekî disekinî. Jinan rîtm diparastin. Û tuwalet girekî pênc metre dûrî îgloyê bû: gû berî ku bigihîje erdê dicemidî. Mîza min a yekem bû stêreke zer a Arktîkê. Bakur bû ku silav li min dikir.

Jina navsalî, Magî, hinekî îngilîzî dizanibû. Yê mayî îşaret bûn, çav bûn, dest bûn. Zimanê sermayê.

Dema ku min nizanibû cil çawa bi kar bînim, wê, bêyî ku bifikire, dest da navrana min da ku zincîreke veşartî nîşanî min bide. Ne xerabî hebû, ne şerm: tenê fonksiyon. Mayîn.

Sê roj di îgloyê de

Xwarin anîn. Masiyê dûxanî, masiyê xav, kezeba masiyê cod, zikê balînayê. Û gogên kosemasiyan. Bijartin tune bû. Alternatîf tune bû. Ew bû ya ku xweza dide.

Paşê min vexwar: şilaveke sor. Min hizir kir ku şerab e. Xwîna balînayê ya parzûnkirî, kelandî û şêrînkirî bû. Min vexwar. Hêzek da min ku min berê tu carî hîs nekiribû. Enerjiyeke seretayî. Min hizir kir ku kokaîn e. Na. Bakur bû ku diket laş.

Jinan li min temaşe dikirin. Kal derket nêçîrê. Ez rehet bûm û min xwîn vexwar. Sê roj bê telefon, înternet, kompîter, bê Nino. Tenê ez û ew.

Şev tune bû. Tenê ronahî, agir, qeşa û bêhn.

Sê jin razan. Min li cihekî geriya. Ya herî ciwan milê xwe rakir û îşaret kir ku ez nêzîk bibim. Ew ji kenan teqîyan. Min fêm nekir. Gotin ku ez «Noela» wan im.

Awayek bû ku bêjin ez hatime qebûlîkin.

Min xwest hinek pere bidim wan da ku spas bikim. Wan red kir. Wan tenê hambêzek dixwest. Ê çend gotin bi calabrî da ku xwe nêzîktir hîs bikin.

Li wir min qîmeta diyariyên rastîn fêm kir: yên ku nayên kirîn û nayên firotin.

Xatirxwestina rêberê

Piştî sê rojan rêber hat. Saetekê bi sê jinan re axivî. Ez li derve bûm. Min fêm nekir ka çi dibêjin. Ne karê min bû. Zimanê wan bû, cîhana wan bû, qanûna wan bû.

Di konteynerê de, dema ku min cilên xwe derdixistin, rêber ket hundir. Meraqdar. Rasterast. Bakurî. Wê ez bi hêz hambêz kirim. Wê ez maç kirim. Çermê wê wekî şîr spî bû. Çavên wê wekî ezmanê Tebaxê şîn bûn.

Wê ji min xwest ku ez wê bi xwe re bibim. Ji bo ku ji wê cîhanê derkeve, wê her tişt bikira.

Min bi rêz bişirî. Min nikaribû. Ne diviya min bikira.

Min tenê sozek jê re hişt: «Heke tiştêk ji te re lazim be, nameyekê ji min re binivîse. Ez ê alîkariya te bikim.» Wê pere jî red kir. Jineke bedew bû, lê tenê. Tenêtiyek ku ji dûr ve nayê dîtin. Tenêtiyek ku serma efû nake.

Vegera malê

Em çûn ku Nino bînin. Ew pir bi heyecan bû. Nedixwest vegere. Lê randevûya min bi jina wî re hebû.

Wî ji her kesî re behsa sê rojên xwe kir. Ez bêdeng mam. Min tu carî tiştêk bi wî zîlamî re parve nekir. Tenê bi kaxezê re.

Û wisa, dema ku Nino vedigeriya cîhana xwe, ez jixwe di rêya cîhaneke din de bûm. Armanceke din. Hevdîtineke din.

Bi xêr hatî.

Epîlog

Bakur te nabe: te diguherîne. Û tu carî

te bi tevahî venagerîne. Mêr tên Qutba Bakur li ronahiyê, bêdengiyê, wêneyan, xewnan digerin. Jin dimînin da ku bijîn.

Mêr tiştên ku dîtine vedibêjin. Jin li ser tiştên ku jiyane bêdeng dimînin.

Mêr vedigerin. Jin dimînin. Di sermayê de dimînin, di malên berfê de, di bêdengiyên nebihîstî de. Dimînin da ku piştgiyariya civakên ku wan pîroz nakin bikin. Dimînin da ku zarokan, kalan, xerîban biparêzin. Nexuya dimînin.

Min tenê bîranînek ji wir bir: jineke bedew, pir pir bedew, lê tenê. Ne bi wateyeke romantîk. Bi wateyeke mirovî. Bi wateyeke trajîk.

Raman

Bakur laş nakuje. Hebûnê dikuje. Ê ya ku dimîne spîtî ye: cihek ku jin lê di heman demê de dijîn û winda dibin.

Loma ez dinivîsim. Ji ber ku cihên tund çîroka xwe bi xwe nabêjin. Ê yên ku di nav wan re derbas dibin nikarin luksa bêdengmayînê bidin xwe.

Ne ez. Ne ez. Axa min ez anîm dinyayê, û cîhana mayî min ne wekî mêvan, lê wekî yekî ji malbatê pêşwazî dike.

Ji spîtiya mutleq a Bakur, ez daketim nav tevliheviya mutleq a Dewletên Yekbûyî.

DEWLETÊN YEKBÛYÎ YÊN AMERÎKAYÊ

Erka ne mumkin

Hejdeh salan ji bo şirketeke Amerîkî xebitîn tişteki dide te ku tu şirketeke din a cîhanê nikare bide: çandeke kar, prosedur, mîsyoneke zelal, û pergaleke nirxan ku ne teorî ne—pratîka rojane ne. Ew wan ji te re rave nakin; ew wan ji te re ava dikin. Ê vê yekê bêyî ku destûrê ji te bixwazin dikin.

Ez li nivîsgeha New Yorkê bûm dema ku karek ji min re hat pêşniyarkirin ku min tu carî xeyal nekiribû. Ne terfî. Ne veguheztin. Ceribandinek.

Bernameyeke veşartî, ji bo pejirandina modeleke têkiliyên mirovî di nav Dewletên Yekbûyî de hatibû afirandin. Wan ne rêvebir, ne psîkolog, ne jî perwerdekar hîlbijartibûn. Wan mirovên bi cureyekî taybet ê ezmûna jiyana rastîn hîlbijartibûn. Ê navê min derket—her çend hejdeh sal bû ez di firotanê de bûm. Ew li rolê nedinêrîn: li hiş dinêrîn.

Ceribandin ji bo ravekirinê hêsan bû û ji bo temamkirinê pir zor bû:

di salekê de serdana 50 dewletên Amerîkî bike, bajaran bi xwe hilibijêre û li her yekê herî kêr hefteyekê bimîne.

Du hefteyên dawî dê betlaneyeke mecbûrî bin. Wan ê hemû mesref bidana. Diviyabû ez tenê bijîm, temaşe bikim, fêr bikim û her Duşemê raporekê bişînim. Hesabekî mirovî, hişk, rast.

Min peyman îmze kir. Min malê agahdar kir. Wan tiştê nepirsî. Wan tenê dixwest bizanin ka pêdiviyên mehane gihîştine an na. Ez ê bi salekê li Amerîkayê re rû bi rû bimama. Ew, wekî her car, bi meha pêş re rû bi rû bûn.

Ji bo ewlehiyê, meaşê min rasterast li hesabê min ê bankê yê li Îtalyayê dihat razandin. Awayekî bi rêz bû ku ji min re bêjin: «Tiştê ehmeqane neke. Bi tiştê ku te heye bijî. Em ê bibînin tu bi rastî kî yî.»

Tenê panzdeh sal şûnde min gihîşt raporên xwe yên orîjînal, analîzan û materyalên ku li ser min berhev kiribûn. Ev pirtûk ji wir çêbû. Min destûra weşandinê wergirt, bi şertekî: tu carî navê şirketa ku ew ferman kiribû neyê gotin.

Ne girîng e. Ev çîrok ne li ser logoyan e. Li ser zilamekî ye di welatekî de ku ne mumkin e tu fêr bikî heke tu bi xwe neji.

Ma ez ji xala herî dûr dest pê bikim?

Bijartina mantiqî ew bû ku ji qiraxan dest pê bikim, ne ji navendê. Ji bo du sedemên sade:

1. Ez nû ji ceribandinê derketibûm: zelaliya bilind, baldariya herî zêde.

2. Bi destpêkirina ji tundiyê ez dikarîm rê rast bikim û rêwîtiyê bi paqijî biqedînim.

Ne hewce bû ku ez ji Bostonê an Chicagoyê dest pê bikim. Diviya min ji sînorekî dest pê bikira. Ji cihekî ku tenê li ser kaxezê Amerîka bû.

Min Juneau hilibijart, paytexta Alaskayê. Îzolekirî. Tenê bi keştiyê an balafirê tê gihîştin. Bajarek ku aîdê kesî nîne. Cihê bêkêmasî ji bo destpêkê.

Çavkaniyan baştir bi kar bîne

Berî derketinê, min tiştê ku Amerîkiyek berî her tiştî rêz jê re digire kir: min xwe wekî profesyonelekî organîze kir, ne wekî turîstekî.

Min telefonî sê şirketên firînê yên herî navdar kir, yên ku tora wan a navxweyî ya herî mezin heye. Di kêmtirî saetekê de, min defterokeke pêncî firînen navxweyî bi daxistina 60% kirî.

Sînore demê tune. Sînore rojan tune. Qedexa tune. Tenê şertek: di salekê de bi kar bîne.

Min heman tişt bi zîncîreyên otêlan, Uber Taxi û şirketên kirêkirina erebeyan re kir, û paşê bernameyeke rêkûpêk a qonaxan, awayan amade kir, lê ne ya deman.

Ez amade bûm.

Ew serkeftina min a rastîn a yekem bû. Nîşana yekem ew bû ku min dizanibû çawa bilivim. Amerîka xelatê dide yên ku tevdigerin, ne yên ku li bendê dimînin.

Dema ku şirketê muameleyê dît, tiştê ku çandeke Amerîkî her tim dike kir: pêbaweriyê kontrol kir.

Ma ez dikarîm salekê tevgera domdar birêve bibim? Ma ez dikarîm bi bûyerên nediyar, dûrahî û rewşên awarte re mijûl bibim? Ma ez serbixwe bûm?

Ji ber vê yekê, berî derketinê, min hûrguliyêke din a krîtîk rast kir:

Min piştrast kir ku li ser karta min a krediyê sînore krediyê yê mehane herî kêr 100.000 dolar e.

Ne ji bo xerckirinê bû. Ji bo nîşandanê bû ku em dikarîn wan birêve bibin. Amerîkî wisa difikirin: heke serxwebûna te tune be, azadiya te tune ye. Û heke azadiya te tune be, tu nayê nirxandin.

Ji wê kêliyê û pê ve, bername êdî ne erk bû. Mîsyon bû.

Û NIHA EM BI RASTÎ RÊWÎTIYÊ DIKIN

Alaska tenê ji aliyê erdnîgariyê ve beşek ji Dewletên Yekbûyî ye. Cîhaneke din e.

Ew cih e ku jin bê şop winda dibin. Cihê ku gilîyek tu carî nagihîje armanca xwe. Cihê ku bajar tenê giravên şaristanî ne di nav parzemîneke hov de.

Juneau ceribandina min a yekem bû: paytextek bê rêyên ku wê bi welatê mayî ve girê bidin. Perçeyek ji Amerîkayê ku wekî Amerîka hîs nayê kirin.

Li vir min dest pê kir tiştekî fêr bikim: rêwîti dê ne erdnîgarî be. Dê mirovî be.

BLOK 1 (Cild I)

Alabama – Alaska – Arizona – Arkansas – California – Colorado – Connecticut – Delaware – Florida – Georgia

BLOK 2 (Cild II)

Hawaii – Idaho – Illinois – Indiana – Iowa – Kansas – Kentucky – Louisiana – Maine – Maryland

BLOK 3 (Cild III)

Massachusetts – Michigan – Minnesota – Mississippi – Missouri – Montana – Nebraska – Nevada – New Hampshire – New Jersey – New Mexico

BLOK 4 (Cild IV)

New York – Washington

BLOK 5 (Cild V)

North Carolina – North Dakota – Ohio – Oklahoma – Oregon – Pennsylvania – Rhode Island – South Carolina

BLOK 6 (Cild VI)

South Dakota – Tennessee – Texas – Utah – Vermont – Virginia – West Virginia – Wisconsin – Wyoming

NORTH CAROLINA

North Carolina dewletek e ku li ser du rêyan dijî. Li aliyekî «Amerîkaya nû» heye: lêkolîna zanîngehan, teknoloji, startup, doktor, endezyar, lêkolîner û bajarên nûjen ên ku mezin dibin. Li aliyê din «Amerîkaya kevn» heye: – gundewarên belengaz – civakên îzolekirî – kevneşopiyên giran – karê laşî – tenduristiya dûr – rolên hîn hişk. Ew bi hev re najîn. Ew hevdu paşguh dikin. Jin li vir li gorî cihê ku lê ji dayik dibin winda dibin: – di nûjeniyê de, ji ber zext û pêşbaziye– di gundewariyê de, ji ber îzolasyon û kevneşopiyê– di bajarên navîn de, ji ber karê kê-m-mûçe û

kêmbûna xizmetan– di civakên reş ên dîrokî de, ji ber têkoşîneke ducar: nijadî û zayendî.

North Carolina li ser rûyê xwe bi edeb e û di hûnguliyan de hov e.

Jina sêgoşeya lêkolînê – 33 salî

Sara analîsta daneyan e li startupekê. Bixebat, bîaqil û baş amadekirî, ew di jîngehekê de dixebite ku xwe wek pêşverû, «Ewropî» û nûjen difiroşe.

Rastî: – saetên dirêj – hêviyên bêdawî – armancên ku her hefte diguherin – rêveberên ciwan ên ku bêtî ku pê bihesin mirovan diqedînin – jinên ku divê du qat zêdetir hewl bidin da ku nîvê naskirinê bistînin.

Sara xwend, sal veberhênan, jiyan û dema xwe feda kir. Û niha ew di pergalekê de ye ku di heman rojê de çepikan ji wê re lê dixê û wê dixwe.

Nebûna wê profesyonel e: ew ji bo avakirina pêşerojê girîng e, lê tora wê tune ku wê biparêze.

Jina gundî – 49 salî

Sed kîlometre dûrî nûjeniyê, North Carolinayeke din heye. Xaniyên dûr, zeviyên titûn û soyayê, zivistanên dirêj, havînên dijwar. Kolanên bê peyarê, bê dikan, bê tiştêkî.

Linda li yek ji van herêman dijî. Ew nîv-dem li dikaneke herêmi dixebite. Ji bo her tiştî mîlan rê dike: doktor, dermanxane, dibistan, bank. Hemû roja wê li ser milên wê ye: – zarok – mal – kesên pîr – kar – karên derve – rewşên awarte yên ku ew bi tenê çareser dike.

Ew nikare hilibijêre. Nikare biguherîne. Nikare rûtîna ku mîlan ferz kiriye bişkîne.

Nebûna wê erdnîgarî ye: ew pir dûr dijî da ku bê dîtîn.

Jina Afrîkî-Amerîkî ya navenda bajêr –

38 salî Kim li navendeke bangan li Charlottteyê dixebite. Ew bi senaryo, demjimêr, pîvan û çavdêrên ku her navberekê dişopînin dixebite.

Du zarokên wê hene û dayikek ku divê lê binêre. Bajar mezin dibe, şirketên, asîmanbirêj bilind dibin. Lê derfetên rastîn nagihîjin wê.

North Carolina behsa pêşketinê dike, lê ew pêşketin bêyî rawestan di ser civakên Reş re derbas dibe.

Kim hildigire: – karê ku hestan diqedîne – xwendina zarokan – westandina rojane – lêçûnên ku zêde dibin – tevgera civakî ya ku bi rastî tune ye.

Nebûna wê nijadî û aborî ye: ew stûna bajêr e, lê qet nagihîje jor.

Jina peravan – 41 salî

Tanya li peravê dijî. Derya bedew e, xanî baş tên parastin û tûrîzm xurt e. Lê jiyana rastîn tiştekî din e.

Kar li resortekê: – ode – cilşûştin – paqijî – pêşwaziya turîstan – nobetên dirêj – mûçeyên kêr

Havîn bi barê giran e. Zivistan bêdengî ye û hesabên ku li hev nayên.

North Carolinaya peravê fotojenîk e, lê ew li ser keda jinên ku qet wê dewlemendiyê nabînin radiweste.

Nebûna wê aborî ye: her tişt li dora tûrîzmê dizivire, lê yên ku wê radigirin tiştê ku heqê wan e nastînin.

Epîlog – North Carolina

North Carolina dewletek e ku ji hêla dînamîkên pir ji hev dûr ve hatiye parçekirin. Jin li her derê bihayê wê didin: di teknolojiya ku soza derfetan dide lê piştgiriya nade, di gundewarê ku îzole dike, di bajarên ku bêyî tevlêkirinê mezin dibin, û di peravên ku bi demsalên kurt û dişwar dijîn.

Ew jêbirineke hem nûjen hem kevnar e. Jin li her quncikê dewletê hêzên ajotinê ne, lê dewlet wan wek hebûneke pêwîst dihesibîne.

Raman – North Carolina

Her dewletek di cildê de formeke cuda ya nebûnê nîşan dide. North Carolina ya ku ji dûrahiya navxweyî çêdibe nîşan dide: valahiya di navbera dewlemend û belengazan de, di navbera bajar û gund de, di navbera nû û kevn de, di navbera tiştê ku dewlet soz dide û tiştê ku pêşkêş dike de.

Jin her tim di navê de dijî. Ew xêza ku dinyayên ku bi hev re naaxivin dike yek. Û tam ji ber ku ew her tiştî bi hev re digire, kes wê naxe navendê.

Ev beş ji bo vê yekê bêyî parzûnê gotinê ye: nûjenî, bi serê xwe, kesî azad nake. Divê em wan nas bikin ku bi rastî wê radigirin.

NORTH DAKOTA

North Dakota axeke bêrehm e. Zivistanên tund, bayên ku çerm diqelişînin, rêyên dirêj û vala, bajarokên piçûk û dûr, civakên Xwecihî yên nexuya, û zeviyên petrolê yên ku li ser dîmenê serdest in.

Ew dewletek e ku jin lê di navbera du hêzên dijber de dijîn:
xwezaya ku ferman dide û civakeke ku naguhere.

Ew cihek e ku berxwedanê ji kêfxweşiyê bêtir xelat dike. Û di nav
vê mantiqê de, jin di hûrguliyên rojane de winda dibin: – di karên
kêm-mûçe de – di tenêtiya erdnîgarî de – di kêmbûna xizmetan de
– di rolên malbatî yên dijwar de – di civakên îzolekirî de – di
rîtmên ku aboriyeke mêr-serdest ferz dike de.

North Dakota ne xerab e. Hişk e. Û di hişkbûna wê de, gelek jin bê
deng têne daqurtandin.

Jina platforma petrolê – 35 salî

Jessica li Willistonê, Bajarê Petrolê, dijî. Ew wek karkera
koordînasyonê li tesîsekê dixebite. Ew yek ji kêm jinan e di
tesîseke mêr-serdest de, bi nobetên giran, kamyonên mezin,
atolyeyan û dengê domdar.

Her roj ceribandinek e: – henekên ne li cih – şîroveyên bêkêr –
rêza ku divê tu deh qat qezenc bikî – xetera li kar – nepeniya sifir.

Mûçe baş e, lê bihayê mirovî pir mezin e. Hevalên wê yên rastîn
tune ne. Têkiliyên wê yên domdar tune ne. Tora wê ya piştgiriye
tune ye.

Nebûna wê civakî ye: bi mêran dorpêçkirî, lê dîsa jî tenê.

Jina xwecihî – 40 salî

Gelek civakên Xwecihî li North Dakotayê ji bîrkirî dijîn. Xanî kê
in, derfet tune ne, dibistan qels in, û nexweşxane dûr in. Jinên
Xwecihî mîrateyeke birînan hildigirin ku dewletê qet derman
nekirîye.

Çar zarokên Alana hene. Ew nîv-dem li navendeke civakî dixebite. Dîroka gelê wê li her derê hatiye nivîsandin: di rûyên wan de, di bêdengiyên wan de, di nebûnên wan de.

Pirsgirêk domdar in: – bêkarî – bengîtiyên belav – piştgiriya dewletê ya hema hema tune – binesaziya nazik – depresyona civakî.

Nebûna wê dîrokî û avahîsazî ye: çand xurt e, lê dema niha wê paşguh dike.

Jina bajarokên piçûk – 50

North Dakota ji bajarokên ku li ser nexşeyan xuya nakin pêk tê. Pênc kolan, dibistanek, dêrek û benzînxaneyek.

Karen li yek ji van dijî. Ew li firoşgeheke piçûk a xwarinê dixebite. Her roj heman mirovan, heman tevgeran, heman axaftinan dibîne.

Ji bo dîtina nexweşxaneyekê, divê ew saetekê bajon. Ji bo dîtina karekî cuda, hîn dirêjtir. Ji bo dîtina tiştekî hinekî jî nû, du saet lazim in.

Nebûna wê erdnîgarî ye: alternatîfên wê tune ne. Jiyana wê ji hêla cihê ku lê dijî ve tê diyarkirin.

Jina sînorê çandiniyê – 47

salî

Megan li herêma herî çandinî ya dewletê dijî. Zeviyên bêdawî, traktor, berhem, berfa ku pir zû dibare.

Kar li çandiniyê: – heywan – amûr – axur – lîstik – hesab – xwarinçêkirin – malbat – rewşên awarte yên ku divê her tim bên birêvebirin.

Jina çandiniyê li vir ji du qatan zêdetir barê ku xuya dike hildigire. Û mil, hiş, birêvebirin, stûna pişt. Lê hemû wek «alîkariya çandiniyê» tê binavkirin.

Nebûna wê çandî ye: ew her tiştî dike lê qet wek beşeke navendî ya aboriyê nayê naskirin.

Epîlog – North Dakota

North Dakota dewletek e ku naparêze. Hêzê dixwaze, berxwedanê dixwaze, sebrê dixwaze. Jin bi tevahî xwe dide, lê dewlet bersiva wê nade.

Ji platforma petrolê heta rezerva Xwecihî, ji gundên piçûk heta çandiniyên îzolekirî, jin winda nabin ew ji hêla erdê ve têne mijandin, wek ku hebûna wan bê guman be.

Raman – North Dakota

Ji bo her nebûnê sedemek heye. Li North Dakotayê, sedem erd bi xwe ye: mezin, hişk, dûr, ne bi bandor, di aboriya xwe de mêrane, di guhertina xwe de hêdî.

Jin di dîmenekê de dijî ku cih ji nazikiyê re tune ye, di civakekê de ku keda wê wek beşeke neçar a dîmenê dihesibîne.

Ew ne nexuya ye ji ber ku ne bi qîmet e: nexuya ye ji ber ku li vir erd ji mirovan mezintir e.

Û ev beş ji bo bîranîna me ye: hêz ne bijartinek e. Li hin cihan ew tekane rê ye.

OHIO

Ohio neynika Amerîkaya bêdeng e. Ew dewleta bajarên pîşesazî yên hilweşiyayî, derdorên bê rê, malbatên vala, ciwanên ku direvin

û karên ku êdî tişteki garantî nakin e. Ew axek e ku carekê her tişt hildiberand û niha çaverêkirinan hildiberîne: çaverêkirina pêşerojeke çêtir, çaverêkirina derfeteke ku qet nayê, çaverêkirina guhertineke ku hêdî diçe, li cih sekinî.

Jin li vir parçeyên ku divê dewlet wan ragire bi hev re digire: – malbatên şikestî – dahatên ne aram – civakên ku ji ber madeyên hişbir birîndar bûne – xaniyên ku perçe perçe dibin – dibistanên ku zehmetiyê dikişînin – xizmetên civakî yên têr bûyî.

Ohio jinê nakuje. Bêhna wê diçikîne. Hêdî, bêdeng, her roj hinekî.

Jina bajarê pîşesazî yê hilweşiyayî – 46

salî

Michelle li Clevelandê dijî, li taxeke ku carekê bi kar dijiya. Bavê wê li kargehekê dixebitî. Kalikê wê jî. Paşê her tişt guherî: veguhastin, girtin, îflas.

Niha ew li supermarketekê dixebite: nobetên guherbar, mûçeya kêr, bê ewlehî. Her meh divê ew bi hûrbîniya neştergerekî hesaban bike da ku îflas neke.

Xanî kevn e, tax nazik e, derfet kêr in.

Nebûna wê aborî û nifşî ye: ew li wê xala rast dijî ku nasnameyeke pîşesazî ya tevahî lê hilweşiya, û jinên ku nikaribûn pêşerojeke cuda hilbijêrin bi xwe re bir.

Jina ku di dema krîza

opioîdan de malbatekê xwedî dike – 38 salî Ohio yek ji paytextên Amerîkayê yên epîdemiya opioîdan e. Şirketên dermanan, doktorên bêxem, civakên nazik: teqîneke hêdî ku malbatên tevahî wêran kirine.

Emily li Daytonê dijî. Mêrê wê sê sal berê ji ber zêdedozaya madeyên hişbir mir. Du zarokên wê hene û ew wek resepsiyonîst li klînîkekê dixebite. Her roj rûyên nas dibîne: dayikên bêhêvî, ciwanên şikestî, bavên ku xilas nebûn.

Ohio behsa «krîza opioîdan» dike. Ew behsa nebûnê dike: mêrekî winda, malbateke şikestî, barekî ku bi tevahî dikeve ser milên wê.

Nebûna wê hestî û civakî ye: ew zarokan li malê, û kar li ser avê digire, dema ku pergala ku pirsgirêk afirand tiştêkî nake ku wê çareser bike.

Jina spî ya belengaz a derdora bajêr – 28 salî

Samantha li derdoreke bajêr dijî ku wek ji filmeke bêtam derketibe: Walmart, benzînxane, xaniyên amadekirî, xwaringehên fast food, parkên erebeyan ên bêdawî.

Ew li McDonald's dixebite. Nobetên dubarekirî, tevgerên otomatîk, xerîdarên nervî, û guhertinên mehane di rêveberiyê de. Têra jiyanmayînê qezenc dike, lê qet têra mezinbûnê.

Dayika wê êdî naxebite. Hevalê wê carinan heye, carinan tune. Xewnên wê hene ku nizane li ku deyne. Nebûna wê komî ye: ew bi mirovên di heman rewşê de dorpêçkirî ye, û ev yek hewldanê hîn nexuyatir dike.

Kes tiştê ku ji bo gelek normal e nabîne.

Jina herêma çandiniyê – 54 salî

Li derveyî bajaran, Ohioyek heye ku bi çandinî, heywanên piçûk û karê laşî dijî. Li vir jin li her tiştî dinêrin: hesab, heywan, berhem, zarok, pîr û mal.

Linda li çandiniyekê nêzîkî Lancasterê dijî. Zarokên wê mezin bûne, mêrê wê li derve dixebite, û ew dimîne da ku her tiştê ku erd dixwaze birêve bibe.

Ew heft rojan di hefteyê de dixebite, di germ, serma, baran û berfê de. Roja betlaneyê tune. Bêhnvedana hişî tune. Naskirin tune.

Nebûna wê çandî ye: tê qebûlkirin ku jina çandiniyê «ji heqê derdikeve». Erê, ji heqê derket. Lê biha her tim yê wê ye.

Epîlog – Ohio

Ohio dewletek e ku gelek tişt jê hatine standin, û hîn bûye ku ji yên ku dengê wan herî kêr e bistîne.

Jin li vir mûcîzeyan naxwazin. Aramî, parastin, derfetên rastîn dixwazin. Perçeyên wan distînin.

Ji bajarên pîşesazî yên ketî heta taxên ku opioîdan dagirtine, heta derdorên spî yên bê pêşeroj, heta zeviyên çandiniyê yên ku qet bêhna xwe venadin jin tiştê ku dewlet êdî ranagire bi hev re digirin.

Raman – Ohio

Nebûna jinan li Ohioyê ne encama yek sedemê ye. Ew encama tevliheviya hemû şikestinan e: aborî, civakî, tenduristî, malbatî û komî.

Li vir jin di qeliştê de dijî di navbera tiştê ku Ohio bû û tiştê ku êdî nikare bibe.

Ew nebûnek e ku tu deng dernaxe, ji ber ku bûye normal.

Û erka van rûpelan tam ev e: nexuyayî xuya kirin, rû dayîna wan kesên ku her tiştî radigirin bêyî ku qet navê wan bê gotin.

OKLAHOMA

Oklahoma di nav tengezariyeke domdar de di navbera borî û niha de dijî. Ew dewletek e tijî erd, ba, dêr, civakên gundî, bajarên navîn ên di veguherînê de, û mîrateyeke xwecihî ku dewletê tenê nîvî nas kiriye. Ew axek e ku ji hêla her cure bahoze ve hatiye lêdan: aborî, avhewayî, civakî û çandî.

Û her bahoze her tim dikeve ser heman milan: yên jinan.

Li Oklahomayê jin di nav rolên hişk de têne dîwarkirin, ji hêla xizaniya belav ve têne pelçiqandin, ji hêla olekê ve ku pir behsa malbatê dike lê kêmbesha parastina rastîn nexuya têne kirin. Ew dewletek e ku bi berxwedanê dijî, û jin stûnên wê yên herî westiyayî ne.

Jina Kembera Încîlê – 32 salî

Hannah di dinyayekê de ji dayik bû ku her tişt jixwe hatibû biryardan: çawa li xwe bike, çawa biaxeve, çawa tevbigere, bi çi bawer bike, ji çi dûr bikeve.

Malbat, civak, dêr: sê xelekên hevnavend ku jiyana wê diyar dikin.

Mêrek, du zarok û xaniyekî wê yê sade heye. Roja wê bi van tê nîşankirin: – dibistana zarokan – kirîna xwarinê – dêr – karê dilxwazî yê mecbûrî – erkên malbatî – cihê hişî yê sifir.

Ew nikare gumanan bîne ziman. Nikare bi rastî hîlbijêre. Nikare ji qefesê derkeve bêtî ku wek xayina civakê bê dadbarkirin.

Nebûna wê çandî û giyanî ye: ew di hebûneke domdar de dijî, lê wek figureke fonksiyonel, ne wek kesekî temam.

Jina xwecihî – 45 salî

Li Oklahomayê yek ji mezintirîn nifûsên Xwecihî yên Amerîkî yên welêt heye. Lê valahiya di navbera çand û refahê de pir mezin e.

Kayla endama Netewa Cherokee ye. Ew li navendeke çandî dixebite. Ew ziman, kevneşopî, rêûresm û çîrokan zindî dihêle.

Lê li derveyî wê dinyayê rastî dijwar e: – dibistanên kê-mûçe – tenduristiya nazik – bengîtiyên belav – karên bi mûçeya xerab – cudakariya nazik û domdar. Ew civak, malbat û nasnameyê radigire. Ê kes wê wek ku heq dike naparêze.

Nebûna wê dîrokî ye: Dewletê nasnameya xwe li ser gelên xwecihî ava kir û paşê ew bi tenê hiştin.

Jina ji herêmên ku tornado lê dixin – 39 salî

Oklahoma yek ji dewletên ku herî zêde ji tornadoyan bandor dibin e. Dikare her sal, her demsal biqewime. Ê dema ku diqewime, her tiştî ji holê radike.

Rachel li herêmeke ku gelek caran lê ketiye dijî. Wê di jiyana xwe de du xanî winda kirine: yek dema zarok bû, yek dema mezin bû.

Ew mamoste ye. Ê her sal divê ew şagirtên xwe ji bo tetbîqatan amade bike: xwe veşêrin, xwe biparêzin, dengê tirsê paşguh bikin.

Jiyana wê ji ji nû ve avakirinan pêk tê: ya xaniyan, ya rûtînê, ya aramiyê.

Nebûna wê avhewayî ye: li vir xweza fermanrewa ye, û yên ku encaman didin her tim malbat in, ango jin.

Jina bi dahata kê-m – 29 salî

Brooklyn—navêkî belav li herêmê, ne bajarek— li derdoreke Tulsayê dijî. Xaniyên kevn, rêyên şikestî, otobusên ku kengê

bixwazin derbas dibin.

Ew li xwaringeheke fast food dixebite. Nobetên parçekirî, guhertinên bernameyê yên di deqeya dawî de, mûçeya herî kêr. Keçeke wê ya sê salî heye. Baxçeyê zarokan ji meaşê wê bihatir e. Du rê li ber wê ne: zarokê bihêle cem kesekî ku pê bawer nake an jî karê xwe winda bike. Dinyaya wê ji van pêk tê: – fatûreyên dereng mayî – kartên xwarinê – bazdan – fikara domdar – xewnên piçûk lê qet nayên pêkanîn.

Nebûna wê aborî û sistematîk e: Oklahoma yên ku jixwe gihîştine pêş dixê û yên ku li van derdoran ji dayik bûne li paş dihêle.

Epîlog – Oklahoma

Oklahoma dewletek e ku sade xuya dike, lê ji bo jiyanê yek ji yên herî dijwar e.

Jin dîlên sê hêzên mezin in: – ola ku wan dafik dike – xizaniya ku wan diqedîne – avhewayê ku wan wêran dike.

Her ji nû ve avakirinek, her rizgarkirinek, her hevsengiyêke nazik di wê re derbas dibe. Lê Dewlet kêr caran tiştêkî vedigerîne.

Raman – Oklahoma

Nebûna jinê li Oklahomayê ji tevliheviyêke xeternak tê: kevneşopiya xurt, xizaniya domdar, nasnameyên Xwecihî yên nexuya, û xwezayêke bêrehm.

Li vir jin di nakokiyêke domdar de dijî: hem pêwîst e hem paşguhkirî.

Ev beş tiştêkî bi zelalî nîşan dide: zehmetî ne edalet e. Berxwedan ne azadî ye. Jiyanmayîn ne pêşketin e.

Û li Oklahomayê, pir caran, jin najîn: berxwe didin.

OREGON

Oregon li ser nakokiya herî nazik a Dewletên Yekbûyî dijî: wêneyeke paqij, kesk, lîberal, bêkêmasî ji bo turîstan û kampanyayên siyasî, û rastiyeke civakî ya tijî qelîştên kûr.

Portland, ku wek bajarekî pêşverû tê pesindan, di heman demê de navendeke mezin a bêmaliyê, bengîtiyê, krîza tenduristiya derûnî û newekheviya ku mezin dibe ye. Li derveyî Portlandê, Oregon gundewarên îzolekirî, civakên spî yên pir belengaz, karên ne aram, çavkaniyên herî kêr û tengezariyên veşartî diguherîne.

Jin li vir ne ji ber kêmbûna rolê wînda dibe, lê ji ber barê zêde:

– malbatên bi yek dahatê – girêdayîbûna bi hevjinê – kêmbûna xizmetan – îzolasyona erdnîgarî – karê ne aram – lêçûnên zêde – kêmbûna parastina rastîn

Oregon ji bo temaşekirinê bedew e, lê ji bo jiyane dijwar e.

Jina Portlandê – 29 salî

Julia li East Side ya Portlandê dijî. Ew li firoşgeheke xwarina tendurist dixebite, bi zor kirê dide, û xaniyekî bi du kesên din re parve dike.

Portland xwe wek bajarekî «vekirî, hestiyar, civakî» pêşkêş dike, lê rastî ji van pêk tê: – kolanên tijî mirovên bêmal – krîza tenduristiya derûnî li her derê – xizmetên tije – karên kêr-mûçe – kirêyên ku bi domdarî bilind dibin. Julia yek ji wan kesan e ku bajar wek sembola «ruhê xwe yê ciwan» bi kar tîne, lê wek hejmareke bênav pê re tevdigere.

Nebûna wê civakî ye: ew di hemû nîqaşan de li her derê ye, lê di çareseriyên de li tu derê nîne.

Jina koçber a di sektora xwaringehan de –

34 salî Rosa ji Guatemalayê hatiye. Ew li mitbaxa xwaringeheke ku her tim qerebalix, her tim bi deng, her tim bi tengezarî ye dixebite.

Deh saet di rojê de, şeş roj di hefteyê de. Mûçeya kêr, bê sîgorte, xwêdana domdar, germ û deng.

Gelek hevkarên mêr bawer dikin ku dikarin çawa bixwazin henekan bikin. Ew vê yekê ne ji xerabiyê dikin; ji nezanî û kevneşopiyê dikin. Lê ev li ser wê giran e. Ew ji hêla şîrove, nêrîn û henekên hişk ve tê xwarin.

Li derveyî kar, ew pere ji xizmên xwe re dişîne. Di hundir de, ew her tiştî li ser avê digire.

Nebûna wê aborî û çandî ye: ew sektoreke tevahî dizivîrîne lê ji bo her kesî nexuya dimîne.

Jina gundî – 52 salî

Li rojhilatê Oregonê bajarok hene ku wek di 1985an de asê mabin xuya dikin. Çend xanî, rêyên dirêj, zivistanên dijwar û xizmeta telefonê ya bi qut.

Karen li yek ji van dijî. Çandiniyeke wê ya piçûk, çend heywan û karekî alîkar li dikanekê heye. Ew her tiştî bi xwe dike. Dema ku doktor ji te re lazim be, divê tu saetekê bajoyî. Dema ku her xizmetek ji te re lazim be, divê tu rojan berê bernameyê çêkî. Dema ku tişteke xelet diçe, kes li wir nîne.

Nebûna wê erdnîgarî ye: ew dûrî dinyayê dijî, û ne bi bijartina xwe.

Jina ku malbateke ji ber

bengîtiyê wêrankirî xwedî dike – 43 salî Oregon yek ji dewletên bi rêjeyên herî bilind ên bengîtiyê ye. Opioid, metamfetamîn, alkol.

Şapeke hêdî ku qet nasekine.

Hevjînekî Tessa heye ku niha winda bûye. Du zarokên piçûk. Karekî kasiyertiyê li supermarketekê. Her roj divê ew zarokan biparêze, bi zilamekî ku êdî nas nake re mijûl bibe, hesaban li hev bigire, û li dijî pergaleke ku tu çareseriyê pêşkêş nake şer bike.

Nebûna wê sazûmanî ye: civak bi salan e behsa «krîzekê» dike, lê ji bo yên ku wê li malê dijîn tiştek naguhere.

Epîlog – Oregon

Oregon dewletek e ku xwe baş reklam dike, lê xwe xerab diparêze.

Jin di navbera du tundiyan de dijîn: – pêşverûtiyeke estetîk – rastiyeke civakî ya êrîşkar.

Ew e ku li ber derba newekheviyê radiweste, ku malbatên nazik radigire, ku di sektorên herî îstismarkirî de dixebite, ku civakên ji hêla siyasetê ve ji bîrkirî radigire.

Bedewiya Oregonê têrê nake ku wê xilas bike.

Raman – Oregon

Nebûna jinan li Oregonê ji rastiyeke tazî tê: tenê gotina ku tu nûjen î têrê nake ku tu wisa bî.

Jin li vir sê bihayan didin: – bihayê jiyanê – karê ne aram – îzolasyona civakî û erdnîgarî.

Ew nebûnek e ku ne ji pevçûneke rasterast, lê ji bêeleqeyiya giştî çêdibe.

Û ev beş vê yekê zelal dike: li pişt daristanan, çiyayan, golên bêkêmasî, Amerîkayek heye ku naxebite. Û ew bi tevahî li ser jinan giran e.

PENNSYLVANIA

Pennsylvania yek ji dewletên herî parçebûyî yê Amerîkayê ye. Li aliyekî, bajarên mezin—Philadelphia û Pittsburgh— di nav dîrok, newekhevî, jinûvezayînên netemam û civakên ku hîn birînên vekirî hildigirin de. Li aliyê din, hundirekî gundî û muhafezekar, çandinî, kanên girtî, bajarokên rawestiyayî û zihniyetên kevn.

Li vir jin bi çar awayan winda dibin: – di derdorên belengaz de – di civakên Afrîkî-Amerîkî yê bi tundiyê nîşankirî de – di gundewarên rawestiyayî de – di bajarên nûjen ên ku wan dixwin de.

Pennsylvania dewletek e ku yê bi kêr ji dayik bûne efû nake. Û jin, wek her car, ew in ku bihayê herî bilind didin.

Jina derdorên belengaz ên Philadelphiayê

– 34 salî Shan li North Philadelphiayê dijî. Ew taxeke dijwar e, bi dibistanên ku zehmetiyê dikişînin û kolanên ku tu dikarî tengzariyê di nivê rojê de jî hîs bikî.

Ew li firoşgeheke erzan dixebite. Keçeke wê ya şeş salî heye. Her sibe, ew wê bi tevliheviyeke hêvî û tirsê dibe dibistanê: hêviya ku pêşerojeke wê ya çêtir hebe, tirsê ku tax wê daqurtîne.

Mûçe kêr in, lêçûn bilind in, xizmet ne têr in. Bajar «vejîna» xwe pîroz dike, lê vejîn qet nagihîje mala wê.

Nebûna wê bajarî ye: ew li wê xala rast dijî ku bajar biryar dide kî heqê baldariyê dike û kî nake.

Jina Kembera Zengê ya Pittsburghê – 48 salî

Pittsburgh bûye «teknolojîk», «zanîngehî» û «nûjenker». Lê bajarê karkeran winda nebûye: tenê bar kiriye derdoran, ku kes lê

nanêre.

Linda qeynaxker bû. Dema ku kargeh hate girtin, wê tenê karên nîv-dem dîtîn: supermarket, paqijî û xizmet.

Veguherîna aborî ciwanên xwendina wan bilind xelat kirin. Ne jinên wek wê.

Nebûna wê pîşesazî ye: bajarê nû cih neda yê ku yê kevn ava kiribûn.

Jina gundî – 55 salî

Li derveyî bajaran, Pennsylvania welatekî din e: gir, çandinî, bajarokên piçûk, dêr li her derê, zihniyetek ku bi nifşan neguheriye.

Mary li vir mezin bû. Xaniyek, perçeyek erd, mêrekî ku carinan dixebite û zarokên mezin wê hene.

Ew her tiştî dike: – mal – heywan – fatûre – xwarinçêkirin – lênêrîna pîran – bûyîna pira di navbera malbatan de.

Rêz jê re tê girtin, bê guman. Lê wek fonksiyonekê, ne wek kesekî.

Nebûna wê çandî ye: her rol jixwe hatiye nivîsandin.

Jina koçber a Allentownê – 37 salî

Allentown tijî koçberên Latînî, Afrîkî, Erebiyê û Asyayî ye. Aborî li ser wan radiweste.

Rime li kargehekê dixebite, nobeta sibehê. Mêrê wê nobeta şevê dixebite. Ew rojê tenê çend saetan hevdu dibînin.

Mûçe qet têrê nake, kar laşî ye, xetên kombûnê bi deng û bêrawestan in.

Ew du zimanan diaxive, sê zarokan mezin dike, û dema ku pêwîst be nobetên ducar dixebite. Nebûna wê aborî û zimanî ye: ew di bajêr de hebûneke pêwîst e, lê ji bo yê ku biryaran didin tune ye.

Epîlog – Pennsylvania

Pennsylvania dewletek e ku di navê de dijî: nîvê wê nûjen, nîvê wê asêmayî, nîvê wê dewlemend, nîvê wê belengaz, nîvê wê pêşverû, nîvê wê di borî de asêmayî.

Jin di qeliştan de dijîn. Û ew her tiştê ku dirize bi hev re digirin malbat, dibistan, tax, aboriyên nazik.

Lê pergala wê wek zêdeyekê dihesibîne, qet wek lehengekê.

Raman – Pennsylvania Nebûna jinan li Pennsylvaniayê ji dûrahiya navxweyî çêdibe: dûrahiya di navbera tiştê ku dewlet bû û tiştê ku dixwaze bibe.

Bajarên mezin dixwin, gundewar teng dibin, aboriyên navîn berdidin.

Jin di navendê de pelçiqandî dimîne, ku kes bi rastî lê nanêre.

Ev beş vê yekê zelal dike: westandin ne rewşeke awarte ya yek rojê ye, ew norma rojane ye ji bo bi hezaran jinan.

RHODE ISLAND

Rhode Island mînyatura her tiştê ku li Amerîkayê dixebite û her tiştê ku dişkê ye: – bajarên peravê yê biha – derdorên belengaz – pîşesaziya windabûyî – civakên koçberan ên mezin – xizmetên sînordar – nakokiyên civakî yê eşkere.

Providence navenda wê ye: çandî, akademîk û hunerî. Lê li teniştê zanîngehan hin ji xizaniya bajarî ya herî kêr-nirxandî ya Rojhilat

heye. Li derveyî bajêr, bajarokên piçûk bi karên herî kêr, deryavaniya demsalî û pîşesaziyên ku venagerin debara xwe dikin.

Jin li vir bi givaştinê winda dibe:

her tişt pir biha ye, her tişt pir nêzîk e, her tişt ji bo revînê pir piçûk e.

Jina latînî ya Providenceê – 30 salî

Marisol li South Side dijî, yek ji taxên herî belengaz ên bajêr. Ew berbanga sibehê ofîsan û bi şev xwaringehan paqij dike. Du kar, bê ewlehî.

Providence hez dike ku xwe «bajarê afirîner» bi nav bike. Ji bo wê, afirînerî tenê tê wateya ku debara xwe bike.

Sîgorteya wê tune. Dema betlaneyê ya wê tune. Valahiyeke wê tune.

Nebûna wê aborî û zimanî ye: ew bi qasî sê kesan dixebite, lê ji bo Dewletê ew statîstîkek e.

Jina xwendekar û karker – 22 salî

Brown University ji çar aliyên dinyayê xwendekaran dikişîne. Lê yê ji malbatên sade Rhode Islandeke cuda dijîn.

Rachel sosyolojiyê dixwîne, li pirtûkxaneyekê dixebite, dawiya hefteyan wek barmen dixebite, û stûdyoyeke pir biha parve dike.

Ew bîaqil, jêhatî, bi biryar e, lê di bin zexteke mezin de ye: – xwendin – kar – deyn – pêşeroja ne diyar.

Nebûna wê akademîk e: zanîngeh cihêrengiyê pîroz dike lê wan naparêze ku xwendin û jîyanmayînê bi hev re dikin.

Jina perava demsalî – 41 salî

Newport ji bo yên ku serdan dikan bedew e. Ji bo yên ku tevahiya salê lê dijîn felaketek e.

Tanya havînê li xwaringeheke li benderê dixebite. Zivistanê li her karekî heyî digere: dikan, paqijî, peymanên piçûk.

Turîstên dewlemend, niştecihên belengaz.

Nebûna wê demsalî ye: sê mehan pêwîst e, neh mehên din nexuya ye.

Jina bajarokê piçûk – 54 salî

Li derveyî Providenceê Rhode Islandeke ji bîrkirî heye: kargehên tekstîlê yên kevn, avahiyên sor, kolanên rizyayî. Linda li cilşûştineke pîşesazî dixebite. Tevgerên dubare, buhara germ, nobetên bêdawî.

Mûçe herî kêr in, kar dijwar e, pêşeroj wek xwe dimîne.

Nebûna wê pîşesazî ye: ew di siya rabirdûyeke aborî de dixebite ku qet venagere.

Epîlog – Rhode Island

Rhode Island piçûk e, lê pirsgirêkên wê mezin in: kirêyên bilind, mûçeyên kêr, derfetên sînordar.

Jin di bin van hemûyan de pelçiqandî dijîn. Her tim li rêza pêşîn, qet ne parastî.

Raman – Rhode Island

Nebûna jinan li vir ji paradoksekê çêdibe: dewleteke piçûk, ku nikare kesî biparêze.

Ew nebûnek e ji mîkro-cih û mîkro-derfetan pêkhatî: ji bo hilkişînê pir piçûk, ji bo revînê pir teng.

Û di van cihên fetisandî de, jin dewleteke tevahî birêve dibin ku wan wek beşek ji dûmenê dihesibîne.

SOUTH CAROLINA

South Carolina dewleta nakokiyên tûj e: plajên bêkêmasî û xizaniya tund, dîroka kolonyal û civakên reş ên hîn di xizaniyê de, bajarên ku mezin dibin û derdorên rawestiyayî, tûrîzma wek kartpostalê, û karên kê-mûçe. Ew yek ji wan cihan e ku jin barê herî giran hildigirin, di navbera kevneşopî, ol, malbat, lêçûnên pir zêde û xizmetên qels de. Û ew di heman demê de yek ji wan welatan e ku azadiya jinan hîn tê nîqaşkirin, sînoordarkirin û kontrolkirin.

South Carolina dema ku pêwîst be baş li xwe dike, lê piştî wê ji hêla jinên ku kes wan nabîne ve tê ragirtin.

Jina Afrîkî-Amerîkî ya Lo Countryê – 36

salî

Amina li Charlestonê dijî, di civakeke Gullah Geechee de. Ew mîrateyeke çandî ya mezin hildigire: dîrokeke koletiyê, berxwedanê û nasnameyeke ku tevî her tiştî hatiye parastin.

Ew li xwaringeheke turîstî li navenda bajêr dixebite. Xwarinên ku ji çanda wê îlham girtine pêşkêşî mirovên ku tiştekî ji dîroka wê nizanin dike.

Ew dayik, keç û karker e. Nobetên dirêj dixebite, ji bo bajêr mûçeyên bilind distîne lê ji bo jiyana li vir mûçeyên kê-mû, ji ber ku Charleston ji bo yê ku li wir ji dayik bûne pir biha bûye.

Nebûna wê dîrokî û bajarî ye: dîroka reşan li vir bingeha her tiştî ye, lê li derveyî vegotina fermî dimîne.

Jina spî ya Başûrê muhafezekar – 42

salî

Megan li herêmeke gundî di navbera Anderson û Greenwoodê de dijî. Malbata wê muhafezekar e, dêr navendî ye û civak girtî ye. Li vir qaîde nehatine nivîsandin, lê ji qanûnê hişktir in. Mêrê wê di avahîsaziyê de dixebite, ew jî wek kasiyer li firoşgeheke mezin dixebite.

Her bijartin tê kişandin: çawa li xwe bike, çi bibêje, çi bifikire. Berdan wek skandal tê dîtin. Zarok nebûn guneh e. Xwestina serxwebûnê «kêmbûna baweriyê» ye.

Nebûna wê çandî ye: ew di rolekê de dijî ku yên din biryar dane, û guhertina wê tê wateya windakirina her tiştî.

Jina tûrîzmê li Myrtle Beachê – 29 salî

Jamie li otêlekê li peravê dixebite. Havînê li pêşwaziyê, zivistanê paqijî, çi hewce bike.

Myrtle Beach ji bo yên ku serdan dikin wek bihuştê xuya dike, lê ji bo yên ku lê dixebitin qefesek e: mûçeyên kêr, kirêyên bilind, demsalîbûna tevahî, aramiya sifir.

Jamie li apartmaneke piçûk û hevpar dijî. Şeş roj di hefteyê de dixebite. Ê dema ku demsal diqede, divê ew hêvî bike ku zivistanek nerm be.

Nebûna wê aborî ye: her tişt li dora turîstan dizivire; tişteke li dora niştecihan nazivire.

Jina bê sîgorte – 55 salî

South Carolina yek ji dewletên bi gihîştina herî kêr a tenduristiyê ye. Gelek jinên karker bê sîgorte ne. Gelek dev ji lûnêrîna bingeîn berdidin. Linda wek paqijker li klînîkekê dixebite. Ew her roj tenduristiyê ji hundir ve dibîne, lê nikare ji bo xwe bide.

Êşa wê ya kronîk di destên wê de heye, lê nikare raweste. Ji kontroleke bijîşkî ditirse ji ber ku dizane nikare heqê dermankirinê bide.

Nebûna wê mijareke tenduristiyê ye: ew li dora lûnêrîna yê din dixebite û mafê wê yê lûnêrîna xwe tune ye.

Epîlog – South Carolina

South Carolina dewletek e ku di tengezariyeke domdar de di navbera nûjenî û kevneşopiyê de dijî, di navbera dewlemendiya xuya û xizaniya veşartî de.

Jin bihayê hemû nakokîyan didin: – ola hişk – rolên girtî – tûrîzma îstismarker – nijadperestîya kûr – tenduristîya negihîştbar – mûçeyên pir kêr.

Ew stûneke piştgir e, lê wek xemleke piçûk tê dîtin.

Raman – South Carolina

Li vir nebûna jinan ji tevlihevbûna bêkêmasî ya van çêdibe: dîroka giran, ola serdest û aboriyeke nazik.

Jin di navbera borî û niha de dafîkî dijîn: borî wan sînordar dike, niha wan dixwe, û pêşeroj ne garantî ye.

Û ev beş ji bo eşkerekirina rastiya tazî ye: South Carolina ne ji ber ku dixwaze hêdî ye. Hêdî ye ji ber ku naxwaze biguhere. Û yê ku bihayê vê bêtevgiriyê didin her tim jin in.

Ferdinando Frega